

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/12/2012
Identifikačné číslo spisu:	7202899891
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7202899891.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v exekučnej veci oprávneného : Železnice Slovenskej republiky Bratislava, Klemensova 8, proti povinnému : I. L., o vymoženie pohľadávky vo výške 17 234,28 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 34 Er 832/2002, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu W. II zo 7. februára 2011 č.k. 34 Er 832/2002-42 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2011 sp. zn. 2 CoE 97/2011

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z a m i e t a .
Účastníkom náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie 17 234,28 € s prísl. Povinnosť povinného zaplatiť mu vymáhanú sumu preukazoval rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 31 Cb 1132/98-117 zo dňa 28. februára 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7.5.2002. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), požiadal Okresný súd Košice II o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Košice II (ďalej len „exekučný súd“) poverením z 22. augusta 2002 č. 5803 026016* udelil poverenie na vykonanie exekúcie istinu 17 234,28 € s prísl. súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. Karolovi Mihalovi.

Okresný súd Košice II uznesením zo 17. decembra 2010 č.k. 34 Er 832/2002-36 exekúciu vyhlásil na neprípustnú a následne ju zastavil. V odôvodnení uviedol, že povinný počas exekučného konania zomrel a nemožno pokračovať v konaní s dedičom zomrelého povinného, preto exekúciu v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm.g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a zastavil. O trovách exekúcie rozhodne samostatným uznesením.

Následne Okresný súd Košice II uznesením zo 7. februára 2011 č.k. 34 Er 832/2002-42 náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi nepriznal. V odôvodnení uviedol, že z ustanovenia § 197 ods. 1 Exekučného poriadku jednoznačne vyplýva, že trovy exekúcie znáša povinný. Súd môže zaviazat' na úhradu priznaných trov exekúcie súdnemu exekútorovi oprávneného ale len za predpokladu, že

zastavenie exekúcie sám zaviniť (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku) a aj v tom prípade zákon ponecháva súdu možnosť, nie povinnosť, zaviazat' na úhradu trov exekúcie oprávneného s prihliadnutím na mieru zavinenia na zastavenie exekúcie. Na druhej strane v prípade ak súd exekúciu zastaví, pretože majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie, musí na úhradu priznaných trov exekúcie súdnemu exekútorovi zaviazat' oprávneného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). V tomto prípade súd zastavil exekúciu z dôvodu absencie jednej zo základných podmienok konania (úmrtie povinného). Oprávnený nemohol pri náležitej opatrnosti predvídať, že povinný subjekt v priebehu exekučného konania zomrie a teda podľa názoru súdu zastavenie exekúcie nezaviniť. Vzhľadom na úmrtie povinného nemohol súd pri rozhodovaní o trovách exekúcie súdneho exekútora postupovať podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku a zaviazat' ho na úhradu priznaných trov exekúcie a rovnako nemohol postupovať ani podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, pretože oprávnený zastavenie exekúcie nezaviniť. Preto rozhodol tak, že náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi nepriznal.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie súdneho exekútora uznesením z 31. októbra 2011 č.k. 2 CoE 97/2011-63 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom a súdnemu exekútorovi nepriznal. V odôvodnení poukázal na správne, výstižné a presvedčivé dôvody uznesenia súdu prvého stupňa, stotožnil sa s nimi ako aj so skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa.

Na základe podnetu súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihala podal proti uvedeným uzneseniam exekučného súdu a odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Citujúc ustanovenia § 1, § 2, § 3 Občianskeho súdneho poriadku, § 37 ods. 3, 4 Exekučného poriadku, § 196 Exekučného poriadku, § 200 ods. 1 a § 203 ods. 1 Exekučného poriadku uviedol, že v danej veci je zrejmé, že oprávnený zaviniť zastavenie exekúcie. Tento záver vyplýva zo skutočností, že v edel o prebiehajúcom dedičskom konaní po nebohom povinnom, ktorý po sebe zanechal majetok, napriek tomu si svoju pohľadávku v tomto konaní neuplatnil a preto záväzok povinného neprešiel na dedičov a v exekúcii nebolo možné ďalej pokračovať. Napadnuté rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Súd sice použil správny právny predpis, nesprávne ho však aplikovali, a tým nesprávne rozhodli o trovách exekúcie. Má za to, že súdy týmito rozhodnutiami porušili zákon, a preto navrhol tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Oprávnený vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že zastáva názor, že súdy tým, že súdnemu exekútorovi nepriznali trovy exekúcie postupovali správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na dovolacom súde v určenej lehote (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

Podľa ustanovenia § 243e ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím namieta.

Podľa odseku 3 tohto ustanovenia generálny prokurátor Slovenskej republiky nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 242 ods. 2 O.s.p.).

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady konania neboli v mimoriadnom dovolaní namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov (§ 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak

zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Generálny prokurátor v danej veci namietal nesprávne právne posúdenie súdmi nižších stupňov v otázke zavinenia zastavenia exekúcie. Mal za to, že oprávnený zavinil zastavenie exekúcie tým, že napriek tomu, že vedel o prebiehajúcom dedičskom konaní po nebohom povinnom, ktorý po sebe zanechal majetok, svoju pohľadávku v tomto konaní neuplatnil a preto záväzok povinného neprešiel na dedičov a v exekúcii nebolo možné ďalej pokračovať.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu len ak sa preukázalo, že na neho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania je exekútor povinný súdu doručiť v lehote 14 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel. Súd rozhodne do 60 dní o d doručenia návrhu uznesením. Rozhodnutie s a doručí exekútorovi, oprávnenému a povinnému, ktorí sú označení v exekučnom titule, a tomu účastníkovi, na ktorého právo alebo povinnosť prešla.

Ustanovenie § 37 ods. 3 Exekučného poriadku predstavuje výnimku zo zásady, že exekúciu možno vykonať len na základe návrhu toho, kto je v exekučnom titule označený ako oprávnený a iba proti tomu, kto je označený ako povinný. Z dikcie tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že ak k prechodu práv a povinností z exekučného titulu došlo v čase od vydania exekučného titulu do podania návrhu na vykonanie exekúcie, aplikuje sa výlučne prvá veta tohto ustanovenia. Toto zákonné ustanovenie neurčuje prostriedky, ktoré môže oprávnený označiť, či predložiť na preukázanie prechodu práv a povinností z exekučného titulu. Prechod práv a povinností možno teda preukázať aj listinou (napr. osvedčením o dedičstve vydaným štátnym notárom).

K prechodu práv a povinností dochádza na základe právneho nástupníctva, ktorého následkom je buď to, že do všetkých práv a povinností pôvodného subjektu nastupuje iná osoba (univerzálna sukcesia - prichádza do úvahy, ak právny predchodca zaniká) alebo zmena subjektu nastáva len u niektorých práv a povinností (singulárna sukcesia). U fyzickej osoby k právnemu nástupníctvu dochádza smrťou poručiteľa, pričom na dediča prechádzajú zásadne všetky práva a povinnosti poručiteľa (neprechádzajú iba tie, ktoré smrťou zanikajú alebo prechádzajú na ďalšie subjekty inak, než podľa dedičského práva). To znamená, že predmetom dedičského nástupníctva sú nielen práva ale aj povinnosti, t.j. aj poručiteľove dlhy.

Právna úprava týkajúca sa dedičského práva neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by dlh poručiteľa zanikol, ak nebol veriteľom do dedičského konania prihlásený. Výkladom opaku (a contrario) možno dospieť k záveru, že aj takýto neprihlásený, resp. neprejednaný dlh po poručiteľovi prechádza priamo zo zákona na dedičov. Ak k vyporiadaniu dlhu dohodou medzi dedičmi a veriteľom nedôjde, spôsob, akým zodpovedajú za poručiteľove dlhy vyplýva priamo z ustanovenia § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ide o delenú zodpovednosť, podľa ktorej zodpovedajú z a dlhy v pomere k hodnote, v akej nadobudli dedičstvo (zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol). Pre určenie pomeru, v akom dedič zodpovedá za každý dlh poručiteľa, je preto postačujúce, ak rozhodnutie o dedičstve obsahuje rozdelenie majetkových práv poručiteľa medzi dedičmi a hodnotou týchto práv. Skutočnosť, v akom rozsahu dedič zodpovedá za dlhy poručiteľa a teda v akom rozsahu prechádzajú na neho povinnosti poručiteľa, je zrejmá z rozhodnutia súdu o dedičstve alebo z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom bez ohľadu na to, či veriteľ do dedičstva pohľadávku prihlásil a či v rozhodnutí bol tento dlh v súpise pasív uvedený. Napokon deľba dlhu (pokiaľ nedošlo k dohode dedičov a veriteľa) nie je v rozhodnutí o dedičstve deklarovaná v žiadnej jeho časti. Ak preto oprávnený v exekučnom konaní má exekučný titul ukladajúci povinnosť fyzickej osobe, ktorá po vydaní exekučného titulu zomrela, je možné prechod povinnosti (dlhu) z exekučného titulu v zmysle § 37 ods. 3 Exekučného poriadku z poručiteľa na dediča preukázať rozhodnutím o dedičstve po poručiteľovi, hoci tento dlh nebol v rozhodnutí v súpise pasív dedičstva uvedený (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4

M Cdo 18/2009).

Ak generálny prokurátor v danej veci dospel k opačnému názoru, ide o právny názor nesprávny, nemajúci oporu v zákone. Možno teda uzavrieť, že z tohto pohľadu oprávnený nezavinil zastavenie exekúcie.

Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, že by rozhodnutia súdov nižšieho stupňa vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p.) tak ako to obsahovo vymedzil generálny prokurátor Slovenskej republiky v mimoriadnom dovolaní, preto mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243b ods. 1, 4 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O.s.p.). V danom prípade podnet podal súdny exekútor, ale Najvyšší súd Slovenskej republiky mu neuložil povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania, pretože oprávnený nepodal návrh na náhradu trov tohto konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.